

ТРЫУМФ МУЖНАСЦІ І АДВАГІ

УРАЧЫСТАЯ СУСТРЭЧА Ў МАСКВЕ

22 студзеня сталіца нашай Радзімы ўрачыста сустрэла новых пакарыцеляў Сусвету лётчыкаў-касманаўтаў У. А. Шаталава, Б. В. Вальнава, А. С. Елісеева, Я. В. Хрунова.

Унукаўскі аэрадром быў упрыгожан дзяржаўнымі сцягамі Савецкага Саюза і прывітальнымі транспарантамі. У аэрапорце знаходзіліся шматлікія прадстаўнікі працоўных, члены дыпламатычнага корпуса.

Сустрэць касманаўтаў прыбылі кіраўнікі Камуністычнай партыі і Савецкага ўрада. Тут жа былі міністры, маршалы і генералы, афіцэры, вучоныя, канструктары, а таксама лётчыкі-касманаўты СССР.

У. А. Шаталаў і Б. В. Вальнаў далажылі Цэнтральнаму Камітэту КПСС. Прэзідыуму Вярхоўнага Савета СССР і Савету Міністраў СССР аб паспяховым завяршэнні палётаў касмічных караблёў «Саюз-4» і «Саюз-5». (ТАСС).

Крамлёўскі Палац з'ездаў. У прэзідыуме мітыngu пасля ўзнагароджання касманаўтаў.

ВЫСОКАЕ ЗВАННЕ

За паспяховае выкананне касмічнага палёту і забеспячэнне ўпершыню ў свеце пераходу касманаўтаў з аднаго касмічнага карабля ў другі, здзейсненага ў час арбітальнага палёту караблёў «Саюз-4» і «Саюз-5» і праяўленыя пры гэтым мужнасць і гераізм Указами Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 22 студзеня 1969 года прысвоена званне **ГЕРОЯ САВЕЦКАГА САЮЗА** з уручэннем ордэна **ЛЕНІНА** і медалі «**ЗАЛАТАЯ ЗОРКА**» лётчыку-касманаўту камандзіру карабля «Саюз-4» тав. **ШАТАЛАВУ** Уладзіміру Аляксандравічу і лётчыку-касманаўту камандзіру карабля «Саюз-5» тав. **ВАЛЫНАВУ** Барысу Валянцінавічу.

За паспяховае выкананне касмічнага палёту і здзяйсненне ўпершыню ў свеце пераходу з аднаго касмічнага карабля ў другі, зробленага ў час арбітальнага палёту караблёў «Саюз-4» і «Саюз-5», і праяўленыя пры гэтым мужнасць і гераізм Указами Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 22 студзеня 1969 года прысвоена званне **ГЕРОЯ САВЕЦКАГА САЮЗА** з уручэннем ордэна **ЛЕНІНА** і медалі «**ЗАЛАТАЯ ЗОРКА**» лётчыкам-касманаўтам тав. **ЕЛІСЕЕВУ** Аляксею Станіслававічу і тав. **ХРУНОВУ** Яўгену Васільевічу. (ТАСС).

ПРЫЁМ У КРАМЛЁЎСКИМ ПАЛАЦЫ З'ЕЗДАЎ

Цэнтральны Камітэт КПСС, Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР, урад СССР 22 студзеня ў Крамлёўскім Палацы з'ездаў наладзілі прыём у гонар новага выдатнага подзвігу вучоных, канструктараў, інжынераў, тэхнікаў і рабочых і ў гонар касманаўтаў У. А. Шаталава, Б. В. Вальнава, А. С. Елісеева, Я. В. Хрунова, якія забяспечылі і паспяхова ажыццявілі стыкоўку касмічных караблёў «Саюз-4» і «Саюз-5» і першы ў свеце пераход касманаўтаў з аднаго карабля ў другі ў час арбітальнага палёту.

(ТАСС).

«ЗОРНЫЯ БРАТЫ» — ЛЁТЧЫКІ-КАСМАНАЎТЫ

Указами Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 22 студзеня 1969 года за ажыццяўленне касмічнага палёту на караблях «Саюз-4» і «Саюз-5» грамадзянам Савецкага Саюза тт. **Шаталаву** Уладзіміру Аляксандравічу, **Вальнаву** Барысу Валянцінавічу, **Елісееву** Аляксею Станіслававічу, **Хрунову** Яўгену Васільевічу прысвоена званне «**Лётчык-касманаўт СССР**».

(ТАСС).

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

№ 3 (732)

● Пятніца, 24 студзеня 1969 г.

● Цана 2 кап.

● Год выдання XXII

У партыйным камітэце

БОЛЬШ УВАГІ НАСЦЕННАМУ ДРУКУ

Партыйнае і прафсаюзнае бюро, камітэт камсамола недастаткова ўдзяляюць увагі ідэйнаму і дзелавому зместу насценнай газеты. 18 снежня 1968 г. партбюро заслухала пытанне «Аб рабоце насценнага друку». З інфармацый выступіў рэдактар насценнай газеты т. Калінін. Партбюро прызнала работу рэдакцыі здавальняючай, але ў рашэнні партбюро не звернута ўвага на недахопы і не вызначаны канкрэтныя задачы па падняццю ідэйнага і дзелавога ўзроўню насценнай газеты.

Партыйны камітэт універсітэта прызнаў кіраўніцтва насценнымі газетамі з боку партбюро матэматычнага факультэта недавальняючым і запатрабаваў узмацніць кіраўніцтва насценным друкам, павысіць яго ідэйна-палітычны ўзровень, забяспечыць рэгулярны выпуск кожнай насценнай газеты на факультэце. Галоўнай задачай насценных газет лічыць усебаковае асветленне падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў, барацьбу за глыбокія і трыва-

ля веды студэнтаў, іх ідэйную загартоўку. Побач з выступленнямі супраць недахопаў трэба шырока паказваць у насценных газетах лепшы вопыт арганізацыі вучобы, работы партыйнай, камсамоўскай, прафсаюзнай арганізацый, сістэматычна інфармаваць сваіх чытачоў аб падзеях у жыцці факультэта.

Партком абавязаў сектар друку ідэалагічнага аддзела парткома сумесна з рэдакцыяй газеты «Беларускі ўніверсітэт» правесці семінар рэдакцый насценных газет факультэтаў, на якім абмеркаваць пытанне аб задачах насценнага друку ўніверсітэта. Рэдакцыя газеты «Беларускі ўніверсітэт» прапанавана друкаваць агляды насценных газет, паведамляць, аб чым яны пішуць.

Партком прапанаваў партбюро факультэтаў абмеркаваць на сваіх пасяджэннях пытанне аб стане насценных газет і іх задачах, вызначыць меры па падняццю іх ролі. Кантроль за выкананнем гэтых рашэнняў ускладзены на члена парткома т. Дастанку М. Е.

Гэтымі днямі партыйны камітэт на сваім пасяджэнні заслухаў і абмеркаваў пытанне аб кіраўніцтве партбюро матэматычнага факультэта насценнымі газетамі.

На матэматычным факультэце выпускаецца насценная газета «Рошым любую задачу» — орган дэканата, партбюро, прафбюро, камітэта камсамола, а таксама «Камсамольскі праэктар» і спартыўныя насценныя газеты.

Праверка і абмеркаванне на партбюро паказалі, што агульнафакультэцкая газета «Рошым любую задачу» выдзецца на нізкім узроўні, аднабакова асвятляе жыццё і вучобу на факультэце. У выпушчаных у гэтым навучальным годзе двух нумарах газеты ў асноўным змешчаны несур'езныя матэрыялы, якія носяць агульны характар, значнае месца газеты запоўнена нізкапробным гумарам. Газета не ўдзяляе ўвагі вучэбнаму працэсу. Непрадуманая падабранасць рэдакцыі. У асноўным у яго ўваходзяць студэнты выпускных курсаў. Вакол газеты не створан аўтарскі калектыў. Яна робіцца сіламі рэдакцыі (рэдактар т. Калінін), якая не заўсёды правільна разумее свае задачы.

ЗІМОВЫ РАНАК
СТАЛІЦЫ.

Фота М. Нічыпарэнкі.

СЕСІЯ ПРАЦЯГВАЕЦА — ЭСТАФЕТУ ПРЫНЯЛІ ЗАВОЧНІКІ

◆ Рэпартаж з фізфака ◆ Інтэрв'ю дае дэкан завочнага факультэта ◆ Прапануе дацэнт Г. Маханёк ◆ Выпускнікі дзеляцца вопытам ◆ З дапамогай лабарантаў ◆ Самастойная праца студэнта — гарантыя поспеху ◆ Першакурснікі апраўдалі давер'е.

ФІЛОСАФЫ ПАСЯБРАВАЛІ З ЛОГІКАЙ

Прарэктар па завочнаму і вчэрняму навучанню У. Р. Івашын напярэдадні сесіі праводзіць агульны сход студэнтаў-выпускнікоў.

Фота М. Нічыпарэнкі.

ЗАЛОГ ПОСПЕХАЎ

Каб паспяхова здаваць экзамены, трэба перш за ўсё быць дысцыплінаваным, выконваць усе патрабаванні вучэбнай часткі. Гэта значыць неабходна добра сумленна займацца ў міжсесійны перыяд, сістэматычна наведваць лекцыі ў час сесіі, быць заўсёды ануратным. Гэтыя прапісныя іспіты ніяк не засвоіць студэнт Грыгар'ян, Прахарэнка, Смаленцаў, Дзмітрыева, Малашкова і некаторыя іншыя. Яны не наведваюць лекцыі, без прычыны прапускаюць семінарскія заняткі і ў выніку атрымліваюць незадавальняючыя адзнакі.

Большасць жа студэнтаў трэцяга курса юрыдычнага аддзялення многа працуюць і паспяхова здаюць экзамены. Так, студэнты Карапульна, Каштэу, Кісялёў, Іосілевіч і многія іншыя займаюцца на добра і выдатна.

Хочацца пажадаць усім студэнтам паспяхова здаць экзамены змяняй сесіі і добра падрыхтавацца да летняй пераходнай экзаменацыйнай праверкі.

А. Калядна, стараста 3-га курса юрыдычнага аддзялення завочнага факультэта.

НЯМА ДЫСЦЫПЛІНЫ — НЯМА І ВУЧОБЫ

У нас, завочнікаў, здаду амаль шэсць год напружанай працы. Гэта многа і мала. Мала таму, што дыплом, напрыклад, журналіста яшчэ не пропуск на газетную паласу. Наперадзё чакана не менш упорная і цяжкая праца. А для некаторых журналісткі «клуб», чаго грахі таіць, аказаўся не па зубах яшчэ на дыстанцыі.

Відаць, галоўнае ў тым, каб становячыся на старт, быць упэўненым у дасягненні калі не прызавага, дык хоць радавога месца для фінішу.

Ну, а калі ўжо паступілі на той ці іншы факультэт, то тут поспех забяспечыць толькі дысцыпліна ў самым шырокім сэнсе. Я маю на ўвазе дысцыпліну асабістую і вучэбную.

Асабістая дысцыпліна прадугледжвае сабранасць студэнта, яго цвёрды асабісты план работы над вывучаемым матэрыялам і першакрывіцамі. Вось тут на першы план і патрэбна паставіць канспекты лекцый, якія праслухаў студэнт. Гэта датычыцца ўсіх: і студэнтаў стаяцянара, і завочнікаў і вчэрняга факультэтаў. А прывучыць студэнтаў да вядзення канспектаў — абавязак выкладчыка.

Асобныя студэнты думаюць, што і пры аб'якавых адносінах да вучобы можна атрымаць і веды, і дыплом.

Нярэдка можна бачыць: лекцыі чытаюць найбольш вопытныя спецыялісты, а прысутнічае ў аўдыторыі палавіна, а то і менш студэнтаў. Адкуль жа быць ведам? Няма дысцыпліны ў працы і вучобе — няма і ведаў.

Вучобе, як і каханню, усе ўзросты пакорны. Напрыклад, на нашым курсе даволі паспяхова справіліся з праграмай студэнты старэйшага ўзросту С. І. Дашкевіч, А. Г. Афіяроўскі, К. П. Прыёмка, А. Е. Бараноўскі і многія іншыя. Але не можа быць апраўдання тым, хто маладзейшы ўзростам і спасаўся перад цяжкасцямі. У іх ліку можна назваць С. Ф. Лапаціну, Н. А. Сакалоў-

скага, А. І. Ляшэвіча і некаторых іншых. Адсюль выдат: уся справа, відаць, у тым, як ты вырашыў вучыцца — пазнаць навуку, прапанаваную курсам навучання, ці чакаць тэрміну атрымання дыплама. Гэтае пытанне неабходна ставіць перад студэнтамі не на сходах (на якія адстаючыя часта не прыходзяць), а штодзённа ў аўдыторыях. Ад гэтага выйграе якасць вучобы і падрыхтаванасць выпускнікі.

Хутка мы развітаемся з універсітэтам. Многія з нас і праз гады успомняць добрыя непрымырым да розных праяў асабістай і вучэбнай неахайнасці. Гэтыя словы

трэба адрасаваць у першую чаргу прарэктару па завочнаму навучанню У. Р. Івашыну, дэкану журфака Р. В. Булацкаму, выкладчыкам А. І. Раковічу, В. І. Дубовіку, Е. Л. Бондаравай, А. І. Апелінскай, К. С. Стрэпетавай, Н. В. Рожыну, Л. Л. Кароткай, Б. П. Міцкевічу, А. С. Малініну, І. І. Лушчыцкай, М. І. Авакаву і многім, многім іншым. Не будзе перабольшаннем сказаць, што яны прымуслі многіх з нас паважаць працавітасць і палюбіць прафесію. Каля свайго фінішу мы ад душы гаворым ім: «Прыміце нашу студэнцкую ўдзячнасць!». У. КУЗЬМІЧ, стараста 6-га курса аддзялення журналістыкі.

трэба адрасаваць у першую чаргу прарэктару па завочнаму навучанню У. Р. Івашыну, дэкану журфака Р. В. Булацкаму, выкладчыкам А. І. Раковічу, В. І. Дубовіку, Е. Л. Бондаравай, А. І. Апелінскай, К. С. Стрэпетавай, Н. В. Рожыну, Л. Л. Кароткай, Б. П. Міцкевічу, А. С. Малініну, І. І. Лушчыцкай, М. І. Авакаву і многім, многім іншым. Не будзе перабольшаннем сказаць, што яны прымуслі многіх з нас паважаць працавітасць і палюбіць прафесію. Каля свайго фінішу мы ад душы гаворым ім: «Прыміце нашу студэнцкую ўдзячнасць!». У. КУЗЬМІЧ, стараста 6-га курса аддзялення журналістыкі.

Залік па фізіцы ў студэнтаў падрыхтоўчага факультэта прымае загадчык кафедры агульнаадукацыйных дысцыплін У. Н. Стрэльчанка.

Фота М. Нічыпарэнкі.

ДРУГОЕ ДЫХАННЕ

Сесія заканчваецца... Няма той мітусні ў першакурснікаў, як перад пачаткам экзаменаў. Цяпер і яны ўжо «стрэляныя» студэнты. Нават надпіс на дзвярах аўдыторыі «Даеш экзамен!» сведчыць аб упэўненасці.

— Пакуль што сёння троек няма, — кажа дзяўчына, якая толькі што пакінула аўдыторыю, — ды яно так і павінна быць, фізіка ж наш «канёк».

Гэта першы курс фізфака. «...Шчаслівы білет, дзе ён?» — пазіраючы на стосік білетаў, да стала падыходзіць хлапец. Напэўна, яму прыпомніліся словы: «Шчасце трэба шукаць». Ён пачаў мацаць білеты ў сярэдзіне стосіка, але ўзяў першы, верхні — «шчасце заўсёды побач». Стрыманая ўсмешка гаворыць сама за сябе. Пытанні зразумелыя. Дацэнт Іван Іванавіч Пятроўскі запісвае нумар і, зірнуўшы на хлопца, падтрымлівае парадаі.

...Адказвае Н. Ядрэўская. Іван Іванавіч задаволена. Ён практычна задача ёй не ўдалася — падвёў чарцёж. Выкладчык папраўляе і ўжо звяртаецца да астатніх: — Акуратнасць у чарцяжах абавязковая. Некалькі дадатковых пытанняў. Адзнака — «добра».

Пакуль ён робіць запіс у залікоўку, я падышоў да тых студэнтаў, якія яшчэ рыхтуюцца. На мае запытанні за ўсіх адказвае Аляксандр Старухін:

— Працавалі на працягу ўсяго семестра, а таму цяпер адчуваем сябе ўпэўнена. Перадстартавае хваляванне прайшло — нечаканых пытанняў не павінна быць.

І гэта не толькі словы. Амаль палова студэнтаў групы атрымала выдатныя адзнакі. Сярод іх Ю. Калінін, В. Пархуцік.

Прайшло хваляванне. А ўпэўненасць студэнта, бы другое дыханне ў спартсмена: значыць, усё будзе добра. Ул. ШАРПІЛА.

— У мінулым годзе завочны факультэт скончылі 626 чалавек. У гэтым годзе рыхтуюцца да выпуску 676 студэнтаў. У перыяд летняй сесіі цяперашнім выпускнікам былі зацверджаны тэмы дыпломных работ і вызначаны навуковыя кіраўнікі. Тэматыка дыпломных работ цесна звязана з жыццём, з практычнай камуністычнага будаўніцтва. На гістарычным факультэце, напрыклад, у тэматыцы дыпломных работ адлюстравана барацьба партыйных арганізацый Беларусі за выкананне рашэнняў XXIII з'езда, Пленумаў ЦК КПСС. Многія дыпломныя работы студэнтаў прысвечаны ператварэнню ў жыццё ленинскіх планаў пабудовы сацыялізма і камунізма. Дыпломныя даследаванні студэнтаў — выпускнікоў аддзяленняў біялогіі, геаграфіі, правазнаўства маюць практычнае значэнне.

Хочацца пажадаць усім студэнтам паспяхова выканаць вучэбныя планы зімовага экзаменацыйнага года, паказаць глыбокія веды на заліках і экзаменах.

НАСТУПІЛА АДКАЗНАЯ ПАРА

2983. На выдатна завяршылі навучальны год 28 чалавек, на добра і выдатна — 444, на выдатна, добра і здавальняюча — 2514, або 70 працэнтаў. Студэнты, што здалі ўсе экзамены толькі на здавальняюча, — гэта пераважна тыя, хто займаецца на першым і другім курсах. На гэтыя ж курсы прыпадае і большасць незадавальняючых адзнак, атрыманых студэнтамі па факультэту ў цэлым.

Вынікі летняй экзаменацыйнага сесіі гавораць аб тым, што пераважная большасць студэнтаў адносіцца да вучобы сур'эзна і паспяхова выконвае вучэбны план, аднак ёсць значная група студэнтаў, якія займаюцца толькі на здавальняюча. Прычыны гэтага, перш за ўсё, у недастатковай падрыхтоўцы ў сярэдняй школе, несур'эзных адносінах да вучобы, а таксама ў адсутнасці належных умоў па месцу работы. Уплывае і

недахоп вучэбнай літаратуры.

— КОЛЬКІ СТУДЭНТАЎ МАЮЦЬ ЗАПАЗЫЧАНАСЦЬ?

— У летнюю экзаменацыйную сесію 233 чалавекі атрымалі незадавальняючыя адзнакі. За праішоўшы час большасць ліквідавала акадэмічную запазычанасць, аднак 109 чалавек былі выключаныя за невыкананне ва ўстаноўленыя тэрміны вучэбнага плана.

— ЯКІЯ ВЫКАРЫСТОУВАЮЦА СРОКІ ДЛЯ ПАЛЯПШЭННЯ ВЫКЛАДАННЯ НА ФАКУЛЬТЭЦЕ?

— Рэктарат, дэканат завочнага факультэта, кафедры ўдзяляюць вялікую ўвагу паляпшэнню арганізацыі навучальнага працэсу. Уся вучэбная работа даручаецца ў асноўным штатным выкладчыкам універсітэта. Кафедры імкнучыся захавать не толькі пастаянны састаў выкладчыкаў, якія працу-

юць з завочнікамі, але і выдзяляюць найбольш кваліфікаваных і вопытных навуковых работнікаў.

Са студэнтамі-завочнікамі праводзяць заняткі 630 выкладчыкаў, у тым ліку 45 прафесараў і дактароў навук, 297 дацэнтаў і кандыдатаў навук. Аднак асобныя кафедры часта мяняюць выкладчыкаў, што парушае пераімальнасць у выкладанні дысцыплін. Недастаткова яшчэ наладжан кантроль за якасцю заняткаў. Мала практыкуецца наведванняў і ўзаеманаведванняў лекцый і практычных заняткаў.

— ЯКАЯ МЕТАДЫЧНАЯ РАБОТА ПРАВЯДЗЕНА У ПЕРЫЯД ПАМІЖ СЕСІЯМІ?

— У мэтах удасканалення вучэбнага працэсу на ўсіх кафедрах абмеркаваны вынікі летняй экзаменацыйнага сесіі, распрацаваны канкрэтныя мерапрыемствы па падрыхтоўцы да наступнай, актывізацыі самастойнай

работы завочнікаў у перыяд паміж сесіямі, па паляпшэнню рэзэнзавання кантрольных і курсавых работ. Асабліва сур'эзна займаюцца пытаннямі вучэбна-метадычнай работы на факультэце кафедры гісторыі КПСС, навуковага камунізма, біялагічнасці, кафедры педагогікі, правазнаўства, рускай мовы і літаратуры. Аднак недастаткова вядуць гэтую работу кафедры матэматыкі.

У міжсесійны перыяд адзін раз у месяц праводзіліся «Дні завочніка». Трохгадовы вопыт паказвае вялікую іх карысць. У гэты дні ва ўніверсітэт прыязджала па 400—600 студэнтаў. Яны атрымлівалі кваліфікаваныя кансультацыі, да-тэрмінова здавалі экзамены, мелі магчымасць ліквідаваць акадэмічную запазычанасць.

— УЛАДЗІМІР СЯРГЕЕВІЧ, НЕКАЛЬКІ СЛОЎ АБ ВЫПУСКНІКАХ.

Студэнты стаяцянара раз'язджаюцца на каникулы, а для завочнікаў усіх дзясці аддзяленняў наступнае адказная пара экзаменаў.

Наш карэспандэнт завярнуў да дэкана завочнага факультэта Уладзіміра Сяргеявіча Багданава з просьбай адказаць на шэраг пытанняў:

— КОЛЬКІ ЧАЛАВЕК ЗАЙМАЕЦА ЦЯПЕР НА ФАКУЛЬТЭЦЕ?

— Калектыў студэнтаў налічвае 4,493 чалавекі. Каля 70 працэнтаў з іх працуюць па выбранай або блізкай да яе спецыяльнасці. Амаль палавіна нашых студэнтаў жыве ў сельскай мясцовасці.

— З ЯКІМІ ВЫНІКАМІ ЗАКОНЧЫЛАСЯ МІНУЛАЯ ЭКЗАМЕНАЦЫЙНАЯ СЕСІЯ?

— Па выніках летняй экзаменацыйнага сесіі паспяхова склала 79,8 працэнтаў. З ліку 3862 студэнтаў (не ўлічваючы выпускнікоў) здалі экзамены па ўсіх прадметах вучэбнага плана

ГАТОВЫ ДА ЭКЗАМЕНАЎ

Вялікае, радаснае свята адначасна беларускі народ — 50-годдзе рэспублікі і Кампартыі Беларусі. Рыхтаваўся да гэтага юбілею і геалага-геаграфічны факультэт. Студэнты завочнага факультэта, якія прыхалі на зімовую залікова-экзаменацыйную сесію, знойдуць вялікія перамены ў рабоце кожнай кафедры, кожнага кабінета.

Асабліва з вялікім стараннем калектыў факультэта аформіў выстаўкі, якія прысвечаны выдатным поспехам Бе-

ларусі ў розных галінах дзяржаўнага, гаспадарчага і культурнага будаўніцтва, навуковай і вучэбнай рабоце ўсіх кафедр. Гэтыя выстаўкі з цікавасцю паглядзяць студэнты.

Многае было зроблена і ў кабінце эканамічнай географіі. Да экзаменацыйнай сесіі ён папоўніўся новымі вучэбнымі дапаможнікамі, географічнымі картамі. Кафедра эканамічнай географіі грунтоўна абмеркавала пытанне, як стварыць лепшыя ўмовы для рабо-

ты студэнтаў у перыяд сесіі. Намечаны дні кансультацый, арганізавана дзяжурства ў кабінетах у выхадныя дні. Улічваючы важнасць экзаменацыйнай пары, старшыя лабаранты кабінета загадзя пачалі рыхтавацца да яе і прыклалі ўсе намаганні, каб стварыць добрыя ўмовы студэнтам факультэта для здачы экзаменаў.

**С. АУРАМЕНКА,
В. КЛІМАЎ,**
старшыя лабаранты кабінета эканамічнай географіі.

У гэтыя гарачыя дні шмат клопатаў у метадыстаў завочнага факультэта.

Фота М. Нічыпарнікі.

ВАЖНАЕ ЗВ'ЯНО

Вопыт работы са студэнтамі-завочнікамі яшчэ раз пацвярджае, што семінарскія заняткі па грамадскіх навуках з'яўляюцца важным звяном у педагагічным працэсе... Іх роля ў многім узраслае для завочнага навучання, дзе 80—90 працэнтаў вучэбнага плана студэнтаў выконваюць самастойна.

Важнай асаблівасцю правядзення семінарскіх заняткаў са студэнтамі-завочнікамі па гісторыі КПСС, як і па іншых грамадскіх дысцыплінах, з'яўляецца тое, што па вучэбнаму плану на семінарскія заняткі адводзіцца значна менш гадзін, чым для студэнтаў стацыянара. Гэта абавязвае кафедры грамадскіх навук адбіраць тэмы для семінарскіх заняткаў па найбольш складаных і вузлавых праблемах, раней паведамляць студэнтам аб гэтых тэмах з указаннем літаратуры, абавязковай для вывучэння і канспектавання.

Вопыт паказвае, што семінарскія заняткі праходзяць на высокім ідэйна-тэарэтычным узроўні толькі тады, калі яны добра падрыхтаваны, гэта значыць, калі студэнты да пачатку заняткаў добрасумленна вывучылі і канспектавалі рэкамендаваную работу класікаў марксізма-ленінізма, калі выкладчык, праводзячы семінарскія заняткі, побач з кантролем за якасцю падрыхтоўкі студэнтаў да заняткаў тлумачыць найбольш складаныя і цяжкія пытанні, упушчаныя сту-

дэнтамі пры падрыхтоўцы да заняткаў. Улічваючы асаблівасці завочнага навучання, неабходна дабівацца, каб лекцыі і семінарскія заняткі па грамадскіх навуках праводзіў адзін і той жа выкладчык. У гэтым выпадку выкладчыку прадастаўляецца магчымасць умела дапоўніць на семінарскіх занятках усё тое, што было прапушчана на лекцыях з-за недахопу часу.

Многа могуць і павінны дапамагчы студэнтам-завочнікам у самастойнай падрыхтоўцы да семінарскіх заняткаў вучэбна-метадычныя кабінеты кафедр: падбіраць патрэбную літаратуру, падрыхтаваць студэнтаў да працы з метадычнай дапамогай, забяспечыць студэнтаў метадычнымі распрацоўкамі. Наспела неабходнасць больш актыўна далучаць студэнтаў-завочнікаў да навукова-даследчай работы па грамадскіх навуках. Кафедрам трэба распрацаваць тэматыку з улікам асаблівасцей завочнага навучання з указаннем неабходнай літаратуры. Трэба выдзеліць вопытных навуковых кіраўнікоў для студэнтаў-завочнікаў, якія паждаюць займацца навуковай працай. Неабходна павысіць патрабаванні да дыпломных работ, дабіваючыся, каб у іх былі элементы навуковых даследаванняў.

Г. МАХАНЕК,
дацэнт кафедры гісторыі КПСС прыродазнаўчых факультэтаў.

ТВОРЧАСЦЬ ЗАВОЧНИКАЎ

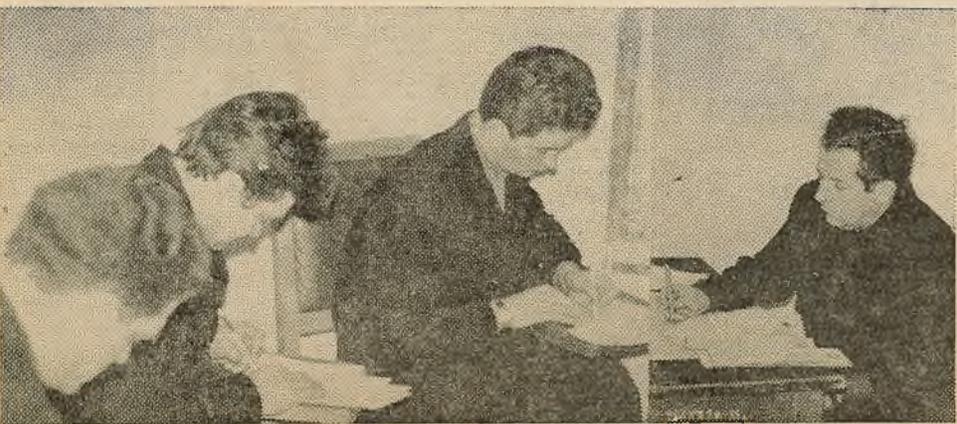
МОЙ АЎТОГРАФ

Не выдаў я пакуль што кнігі,
Але, паверце, не журуся:
Пішу аўтограф я на ніве,
На лузе росным Беларусі.
Пішу магутнымі плугамі,
Пішу звычайнаю касою,
Лугі мне дзякуюць стагамі і пояць чыстаю расою.
Мяне здзіўляе ніва шырру (Сюды ж не госцем заязджаю!),
За кожны мой аўтограф шчыра Багатым плоціць ураджаем.

ШТОДНЯ МЯНЯЮ АДРАСЫ

Калі у травах спелых ці у жыце
На золку лета захмялее ад расы,
На вёску, хлопцы, аніколі не пішыце,
Бо я штодня мяняю адрасы.
Іду за Ясельду, дзе луг Па звону кос і рогату мужчын,
Дзе пот з ілба да вечара шумуе,
Пакуль не лягу на закос спачыць.
То еду у начное з табунамі,
Дзе да святання правартую цішыню,
Альбо на пералеску з табунамі
Я сагравацца буду ля агню.

Мікола ПАНАСЮК,
студэнт IV курса аддзялення журналістыкі.

Выпускнікоў юрыдычнага аддзялення экзаменуе прафесар І. І. Гарзлік.

Кнігі твайго выкладчыка, студэнт

ПА ЗАПАВЕТАХ ЛЕНІНА

Я не ведаю, колькі часу пісалася гэта работа, але добра асведомлены ў тым, што яе ідэі, вывады выношваліся доўга, правяляліся і адліфікоўваліся ў масавых аўдыторыях. Гутарка ідзе аб кнізе загадчыка кафедры навуковага камунізму ўніверсітэта дацэнта М. Р. Круцко «Рэформы і рэвалюцыя».

Не толькі студэнты ўніверсітэта, але і камсамольскія актывісты Мінска, многія юнакі і дзяўчаты сталіцы Беларусі добра ведаюць гэтага даследчыка актуальных пытанняў сучаснага міжнароднага рабочага руху — праблем, якімі жыва цікавіцца моладзь. Ведаюць па артыкулах у часопісах і маладзёжных газетах, наступленні па радыё і тэлебачанні і асабліва па асабістых сустрэчах. Мікалай Рыгоравіч — часты госць студэнцкіх і рабочых інтэрнатаў, семінараў маладых прапагандыстаў, адзін з арганізатараў і заўсёдных удзельнікаў традыцыйных ва ўніверсітэце «Сустрэч за круглым сталом» — своеасаблівых форумаў студэнтаў, на якіх выкладчыкі вядуць адкрытую, сур'ёзную размову са сваімі выхаванцамі па лабадзённых пытаннях міжнароднага і унутранага жыцця краіны, новых праблемах навукі.

У мінулым палітработнік Савецкай Арміі, М. Р. Круцко і цяпер не ўяляе сваёй работы без актыўнага ўдзелу ў лекцыйнай прапагандзе, у выхаванні моладзі. Адсюль зразумела яго імкненне зрабіць свае вусныя і друкаваныя выступленні глыбокімі і яркімі, даходлівымі і ўражлівымі. Па тэме «Рэформы і рэвалюцыя» вучоны не раз выступаў перад вялікімі аўдыторыямі, і кожны раз, прыходзячы дамоў, уносіў папраўкі ў свае тэзісы, шукаў новыя аргументы для вывадаў. Выдадзены надоечы кнігі і выдзяляецца глыбінні аналіз, вобразнасцю мовы, абгрунтаванасцю ўсіх палажэнняў. Публіцыстычнасць, прапагандысцкая накіраванасць арганічна спалучаюцца з падрабязным разглядом шматлікіх фактаў, шырокай тэарэтычнай абагульненнямі.

У рабоце раскрываюцца ўзрослае значэнне рэфарм на сучасным этапе, іх характар, змест, іх роля ў барацьбе за фарміраванне пад кіраўніцтвам рабочага класа шырокага антыманапалістычнага фронту і перамогу сацыялістычнай рэвалюцыі. Аб'ектам даследавання з'яўляецца становішча сіл у краінах развітага капіталізму. Такі выбар не выпадаковы. Адкрыты і скрытыя ворагі марксізма-ленінізма, рабочага і камуністычнага руху за апошнія гады выставілі намяла канцэпцыі, згодна з якімі рэфармы ва ўмовах буржуазнага ладу, як гэта, маўляў, бачна на прыкладзе ЗША і іншых развітых капіталістычных краін, могуць змяніць класавую прыроду і эксплуатацыйную сутнасць капіталізму. Пры гэтым імперыялістычная рэакцыя шырока выкарыстоўвае «навейшыя» даследаванні сучасных правых апартуністаў, сацыял-рэфармістаў, якія пад сцягам барацьбы з «дагматызмам», за «творчае» развіццё марксізма дамаўляюць неабходнасць сацыялістычнай рэвалюцыі і ў выніку імкнуча ідэяна раззброіць рабочы клас, паралізаваць яго энергію і штурхнуць на шлях капіталістычнага наступлення «манополіі». Вялікую шкоду рабочаму і камуністычнаму руху ў развітых капіталістычных краінах прыносяць і «левыя» рэвізіяністы — яны ігнаруюць барацьбу за дэмакратыю і прапагандуюць або пасіўнае чаканне «вялікага дня» сусветнай рэвалюцыі, або путчысцкія дзеянні.

Раскрываючы фальш, антынароднасць, выкрываючы класавую накіраванасць падобных тэорый, паказваючы іх практычную безгрунтоўнасць і шкоду, аўтар работы «Рэформы і рэвалюцыя» сканцэнтравана сваю галоўную ўвагу на аналізе марксісцка-ленінскага вучэння аб сацыялістычнай рэвалюцыі, аб свадноснасці рэфармы і рэвалюцыйнага дзеяння і яго непартыярна і жывіцце. На сучасным этапе гэтае вучэнне ўзбагацілася новымі вывадамі і палажэннямі. У кнізе добра паказана, які вялікі ўклад уносяць у распрацоўку актуальных праблем барацьбы за дэмакратыю і сацыялізм Камуністычная партыя Савецкага Саюза, кампартыі Францыі, Італіі і многіх іншых краін.

У. І. Ленін нястомна падкрэсліваў, што, імкнучыся

да перамогі сацыялістычнай рэвалюцыі, рабочы клас, яго камуністычны авангард не могуць ігнараваць барацьбу за рэфармы. Гэтыя словы асабліва актуальна гучаць сёння, ва ўмовах, калі манапалістычная буржуазія прымяняе разнастайную і асабліва вытанчаную тактыку ў адносінах да сваіх класавых праціўнікаў. Лейтматывам усёй кнігі М. Р. Круцко «Рэформы і рэвалюцыя» і з'яўляецца паказ, як здзяйсняюцца заветы Леніна.

Кніга і пачынаецца з расказа аб тым, наколькі прадбачлівымі аказаліся словы У. І. Леніна аб будучым свеце. Стары лад падвергнуў гібелі, чалавечтва непазбежна ідзе да сацыялізма, заявіў Уладзімір Ільіч у гутарцы з адным французскім журналістам. У першай главе свайго даследавання «Ірацыянальнасць капіталізму. Высяпанне прадапласыл сацыялізма» М. Р. Круцко і падводзіць чытача да вываду, што барацьба за дэмакратычныя рэфармы, не маючы непасрэдна сацыялістычнай мэты, падрывае пазіцыі манополіі, прыводзіць да змянення свадносінаў сіл у грамадстве на карысць рабочага класа, падводзіць масы да ўсведамлення неабходнасці скончыць са старым светам.

У гэтай главе многа месца адведзена аналізу змянення ў сацыяльнай структуры сучаснага буржуазнага грамадства, у якім усё б'юць і больш праяўляецца тэндэнцыя да ўзмацнення класавай палярнасці, з'яўляецца сацыяльная база паваючага класа.

Аўтар даказвае, што «дзяржаўна-манапалістычны капіталізм узмацняе падрыхтоўку матэрыяльных прадпасаляк сацыялізма, усё больш паказвае архаічнасць капіталістычнай уласнасці на сродкі вытворчасці», што развіццё сучаснага капіталізму «насіліна падводзіць яго на апошнюю ступеньку перад сацыялізмам, калі сацыялізм ступаецца ў дзверы» (стар. 17). Некалі поўны сіл і энергіі, капіталізм сапраўды зусім пастарэў, страціў ранейшую упэўненасць і аптымізм. Гэта, аднак, не азначае, што ён аўтаматычна сыйдзе са сцэны сусветнай гісторыі.

У сучасным капіталістычным свеце расце і шырыцца антыімперыялістычны рух, састаўная частка якога з'яўляецца барацьба за дэмакратычныя рэфармы. Разглядаючы гэтае пытанне прыведзена другая глава кнігі. Раскрываючы сутнасць і значэнне дэмакратычных рэфарм у буржуазным грамадстве, аўтар пераканаўча даказвае, што дэмакратычны этап у рэвалюцыйным працэсе — аб'ектыўна неабходнасць: «Мы за дэмакратычныя патрабаванні...» — пісаў У. І. Ленін, — таму што аб'ектыўнае гістарычнае становішча не дазваляе ставіць іх па-за сувяззю з сацыялістычнай рэвалюцыяй». Узаема сувязь паміж двума этапамі рэвалюцыйнага пацверджана гістарычным вопытам. Цяпер гэтая занамамернасць набыла яшчэ большае значэнне. У нашы дні нельга рабіць крокі да сацыялізма, не ведучы шырокай барацьбы за дэмакратыю. Прапагандыстам карысна будзе азнаёміцца з шырокім абгрунтаваннем гэтага вываду (стар. 48—63).

М. Р. Круцко паказвае, што на сучасным этапе узрасла разкіраванасць манапалістычнай буржуазіі, сучасны капіталізм і дэмакратыя сталі неспалучальнымі. Таму перад народнымі масамі ўзніклі новыя праблемы — не толькі абарона дэмакратычных правоў, але і расшырэнне іх, абнаўленне. Тут дарэчы прыведзены словы П. Тальяці, які на пленуме ЦК ІКП у 1956 годзе гаварыў: «Мы павінны ўлічваць тое, што Ленін гаварыў абносна ілюзорнага характару буржуазнай дэмакратыі. У цяперашні час мы можам часткова, і нават у значнай меры, палажыць канец гэтай ілюзорнаму характару, гэта значыць мы можам стварыць сапраўды дэмакратычную аснову, на якой можа паспяхова разгарнуцца барацьба за сацыялізм, які гэта прадбачылі класікі марксізма». Калі ў мінулым правядзенне рэфарм ва ўмовах капіталізму было манополія буржуазіі і сацыял-дэмакратыі, то цяпер у многіх краінах камуністы, абпіраючыся на шырокі антыманапалістычны рух, узялі ініцыятыву ў свае рукі, умела выкарыстоўваюць палітыку рэфарм у інтарэсах працоўных, супраць манополіі. І хоць рэфармы самі па

сабе не могуць прывесці да сацыялізма, не вызваляюць ад эксплуатацыі і іншых заганаў капіталістычнага ладу, яны здольныя надламаць буржуазны ўстоі, аблягаюць рэвалюцыйны пераход ад капіталізму да сацыялізма.

У главе падрабязна аналізуюцца іншыя прычыны, якія абумоўліваюць узростанне ролі дэмакратычнага этапу рэвалюцыйнага працэсу ў сучасных умовах — неабходнасць лініі дацыйна рэштнаў дакапіталістычных фармаў і буржуазных краінах, аб'яднанне ў адзіны фронт разнародных па сацыяльнаму саставу антыманапалістычных сіл, пагроза міравой сусветнай тэрма-ядзернай вайны, барацьба супраць якой, безумоўна, з'яўляецца агульнадэмакратычнай задачай, умовай далейшага сацыяльнага прагрэсу, і іншае. Пасля такога аналізу аўтар меў поўнае права зрабіць вывад, што «цяпер рэфармы носяць адкрыта антыманапалістычны характар», пашырылася іх сацыяльная база, узрасла прыцягваючая сіла» (стар. 68).

Аднак тут патрэбна было агаварыцца, што гутарка ідзе не аб усякіх рэфармах. Дарэчы, упушчэннем аўтара ў гэтай главе, на наш погляд, з'яўляецца адсутнасць дакладнага вызначэння паняцця «рэфарма». Варта было б таксама падрабязна спыніцца на класіфікацыі рэфарм, паказаць, якія з іх з'яўляюцца пераважнымі для сучаснага этапу ў развіцці дэмакратычнага руху ў капіталістычных краінах. Матэрыял, які маецца ў главе, дазваляе гэта зрабіць.

У. І. Ленін пісаў: «НІЯКАЯ рэфарма не можа быць моцнай, сапраўднай і сур'ёзнай, калі яна не падтрымліваецца рэвалюцыйнымі метадамі барацьбы мас». М. Р. Круцко прыводзіць цікавы матэрыял, пацэрпнуты з замежных літаратурных крыніц, у тым ліку з перыядычнага друку апошніх год, аб узмацненні класавай рэвалюцыйнай барацьбы пралетарыята і яго саюзнікаў, выкарыстанні рэфарм як зброі і дзейснага сродку для аслаблення, падрыў манапалістычных сіл. У трэцім параграфі другой главы спецыяльна разглядаецца рост палітычнай актыўнасці мас у развітых капіталістычных краінах. Тут абгульнены і прааналізаваны фанты з дзейнасці кампартыі Італіі, Францыі, Англіі, Японіі, Іспаніі і іншых краін, грунтоўнай крытыцы падвергнуты памылковыя погляды, згодна з якімі маюцца тэзіс аб зломе буржуазнай дзяржаўнай машыны цяпер устарэў.

Лягічным завяршэннем даследавання з'яўляецца трэцяя глава — «Дзіінства дзеянняў рабочага класа і ўсіх левых сіл — залог паспяховай барацьбы за рэфармы». Эпіграфам да яе могуць паслужыць прыведзеныя ў тэксце словы У. І. Леніна: «Адзіства бясконца дорага. Бясконца важна для рабочага класа. Раззроўненія рабочыя — нішто. Аб'яднанія рабочыя — усё». М. Р. Круцко і паказвае, якім шляхам, з якімі цяжкасцямі пад левінісцкім сцягам аб'ядноўваюцца рабочыя свету, умацоўваюць сваю салідарнасць у барацьбе з эксплуатацыйнымі.

У кастрычніку 1917 года ва ўсім свеце было крыху больш 400 тысяч камуністаў, з іх у Расіі прыкладна дзесяты працэнт. Цяпер лік камуністаў перавысіў 50 мільянаў. Але справа не толькі ў лічбах — за камуністамі ідуць сотні мільянаў працоўных. Камуністы ўсёму свету даказалі сваю здольнасць прывесці абзодоленыя і прыгнечаныя да перамогі над эксплуатацыйнымі, арганізаваным будаўніцтва новага грамадства, у якім чалавек чалавек — друг, таварыш, боат.

Аўтар аналізуе новыя з'явы ў рабочым руху, раскрывае піль адзіства дзеянняў рабочых у барацьбе за сацыяльна-эканамічныя, палітычныя і іншыя рэфармы. У заключэнне хачелася б спыніцца яшчэ на адной асаблівасці гэтай цікавай кнігі, асаблівасці, якая, несумненна, прыцягне ўвагу чытача. Кніга вызначаецца баявой партыянасцю, вострай палемічнасцю, з'яўляецца па-сапраўднаму наступуючай, такой, як і вучэбныя лекцыі, прапагандысцкія выступленні перад моладдзю дацэнта Мікалая Рыгоравіча Круцко.

М. РЭГІСТАНАУ.

ТЫ СОНЦУ І ВЕТРУ БРАТ

ЯКІМ БЫЦЬ КЛУБУ

У палажэнні аб клубе турызма-альпінізма БДУ імя У. І. Леніна гаворыцца: «Клуб, з'яўляючыся вучэбна-выхаваўчай арганізацыяй, ставіць перад сабой наступныя задачы: падрыхтоўку спартсменаў па турызму-альпінізму і спартыўнаму арыентаванню, выхаванне кожнага члена арганізацыі ў духу адданасці ідэалам партыі, у духу калектывізму, таварыскасці, любові да Радзімы, выхаванне мужнасці, волі да перамогі, дысцыплінаванасці, павагі да баявой і працоўнай славы савецкага народа».

Падрабязна распрацаваны і зафіксаваны ў палажэнні парадак прыёму ў клуб, змест яго работ, абавязкі і правы членаў клуба, вызначаны матэрыяльная база, фінансаванне і штаты, кіраўніцтва, сістэма планавання і ўліку работы.

У першым раздзеле адзначана, што членамі клуба могуць быць студэнты і супрацоўнікі, якія паспяхова спраўляюцца з вучэбна-вытворчай нагрузкай, а таксама выкладчыкі.

Асноўныя формы работы клуба — групавыя тэарэтычныя і практычныя заняткі, клубныя спартыўныя спаборніцтвы, матчавыя сустрэчы, заняткі на вучэбна-трэніровачных зборах і г. д. Клуб штогод пры пад'ядзенні вынікаў праводзіць злёты, арганізуе спартыўныя вечары і сходы. Лепшыя ўдзельнікі ўзнагароджваюцца граматамі, ім уручаюцца дыпламы, пасведчанні і іншыя ўзнагароды, а ўноў выканаўшым адпаведныя нарматывы — класіфікацыйныя білеты. Кіруе клубам савет А. АНТАНЕВІЧ.

ЗАУСЕДЫ ПРЫЦЯГВАЮЦЬ УВАГУ ТУРЫСТАУ МЯСЦІНЫ ПАРТЫЗАНСКИХ БАЕУ. НА ЗДЫМКУ С. СУПРУНА І Г. АМЕЛЬЧАНКІ ВЫБАЧЫЦЕ СТУДЭНТАУ УНІВЕРСІТЭТА, ЯКІЯ АДПРАУЛЯЮЦА ДА АДНОЙ З БЫЛЫХ ПАРТЫЗАНСКИХ БАЗ.

Экзаменацыйная сесія завяршаецца, на парозе — зімовыя канікулы. Многія студэнты універсітэта правядуць іх у цікавых падарожжах па роднай краіне. Днямі будзе дан старт вялікага паходу па месцах рэвалюцыйнай, баявой і працоўнай славы, прысвечанаму 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна. Сакратар камітэта камсамола матфака Вера Пракошова ўжо адправілася са сваёй групай на Урал. Студэнт грэцяга курса фізфака Ян Бяляўскі павядзе турыстаў па маршруту Мінск—Імандра—Кіраўск—Мінск, яго аднакурснік з матэматычнага факультэта Валодзя Печкуроў узначальвае групу ў Карпаты. Турыстаў, якія адправяцца ў Карэлію і на Кольскі паўвостраў, узначаліць студэнт фізфака Мікалай Трыфанаў і асістэнт матэматычнага факультэта Галіна Пятрова.

УСІМ УЗРОСТАМ ДА СПАДОБЫ

Сярод разнастайных відаў спорту турызм і альпінізм займаюць асобае месца. Яны не патрабуюць узроставага абмежавання і прапануюць сваім паклоннікам самыя разнастайныя фізічныя нагрузкі: водныя, пешаходныя, лыжныя, горныя, веласіпедныя, блізкія, далёкія, самыя простыя і самыя складаныя, аднадзённыя і працяглыя паходы. Тут ёсць з чаго выбраць і знайсці найбольш даступнае і прывабнае.

Не дзіўна, што універсітэцкая секцыя вырасла ў вялікі калектыў, які налічвае цяпер каля двухсот чалавек ва ўзросце ад 16 да 43 год, які набірае штогод спартсменаў рознай кваліфікацыі больш, чым любая іншая секцыя. Сярод членаў секцыі шэсць кандыдатаў навук, у тым ліку тры дацэнты, многа аспірантаў, выкладчыкаў і, вядома, студэнтаў. У яе складзе два майстры спорту, тры кандыдаты ў майстры, сем першаараднікаў і вялікая колькасць спартсменаў II і III разрадаў.

З другога боку, альпінізм і турызм з'яўляюцца прыцягваючымі не толькі як сродак павышэння спартыўнага майстэрства. Не менш важны іх пазнавальна-выхаваўчы бок. За 10 год існавання універсітэцкія турысты прайшлі дзесяткі тысяч кіламетраў па краіне і рэспубліцы. Толькі ў мінулым годзе студэнты, выкладчыкі і супрацоўнікі універсітэта пабывалі ў 39 паходах. Яшчэ 10 паходаў зроблена ў дні святкавання 51-й гадавіны Вялікага Кастрычніка. У пераліку паходаў прадстаўлена ўся геаграфія краіны — Беларусь, Карэлія, Кольскі паўвостраў, Урал, Сібір, Забайкалле, Карпаты, Каўказ, Цянь-Шань, Памір, Алтай, Далёкі Усход.

У паходах выхоўваюцца такія якасці, як воля да перамогі, мужнасць, вынослівасць. Але самая галоўная

якасць любой турысцкай або альпінісцкай групы — гэта дружба і ўзаемадапамога.

Кожны турыст, кожны альпініст, які пабываў у паходах, можа раскажаць дзесяткі выпадкаў, калі, часам рызыкуючы сабой, сябры ішлі на дапамогу таварышам. Мне успамінаецца эпізод майго знаходжання ў альпінісцкім лагеры на Каўказе. Цяпер на месцы гэтага лагера «Дамбай» размешчана вядомая ў Саюзе турбаза «Сонечная даліна».

Наш атрад у гэты дзень вярнуўся з заліковага ўзыходжання на вяршыню Сафруджу. Бяссонная ноч, чатырнаццацігадзінная фізічная работа і нарэшце — адпачынак! Але доўга спаць нам не прыйшлося. Сігнал трывогі. І вось мы ўжо чуем голас усіх лагерных рупараў, накіраваных на суседнюю вяршыню: «Таварышы на Мусат-Чары! Да вас выйшаў выратавальны атрад. Паліце плёнку, паліце плёнку!».

Мы ўпершыню сталі тады ўдзельнікамі выратавальных работ. На шчасце, усё абышлося добра, але адпачыць нам не прыйшлося і ў наступную ноч. Ад кастроў, запаленых начнымі групамі выратавальнікаў, у лесе ўспыхнуў пажар, і мы, цяпер ужо падобныя на пажарных, секлі палаючыя дрэвы, каб затушыць агонь.

Гісторыя Вялікай Айчыннай вайны захоўвае нямала прыкладаў мужнасці і гераізму савецкіх альпінісцкіх атрадаў. У мірны час у самых нечаканых і складаных сітуацыях праяўляецца прыкладны характар гэтых цудоўных відаў спорту.

А цяпер аб нашых цяжкасцях. Перашкаджае паспяховай рабоце секцыі беднасць матэрыяльнай базы. Так, цяпер на ўзбраенні універсітэцкіх турыстаў і альпіністаў усяго трынаццаць палатак, 38 спальных мяшкоў, 46 рукзакоў. І гэта на 180 чалавек! Да таго ж

жы па Беларусі. Яны аб'яднаны ў 12 груп. У кожнай групе 2 лектары, культмасавікі. Знаходзячыся ў гарадах і раёнах, студэнты сустрачаюцца з мясцовай моладдзю, будуць чытаць лекцыі і даклады, раскажуць аб поспехах універсітэта ў развіцці навукі і культуры рэспублікі. У задачу паходаў уваходзіць таксама збор дакументальных матэрыялаў аб рэвалюцыйным мінулым гарадоў і сёл Беларусі, працоўных поспехах рабочых і калгаснікаў. Ставяцца таксама і спартыўныя мэты — выкананне разрадных нарматываў і павышэнне разрадаў. Арганізатарам з'яўляецца камітэт камсамола. У падрыхтоўцы гэтага мерапрыемства актыўны ўдзел прыняў старшы выкладчык кафедры фізыхавання і спорту В. С. Хрэнаў.

Сёння мы расказваем аб развіцці турысцкага спорту ва універсітэце, аб зладзённых праблемах турысцкага клуба, яго планах.

амаль трэць гэтага забеспячэння купілі на свае асабістыя сродкі члены секцыі. Часта нам даводзіцца знарок стрымліваць прыток жадаючых займацца ў секцыі з-за недахопу матэрыялаў забеспячэння.

Балючым пытаннем застаецца фінансаванне.

Ёсць яшчэ адна цяжкасць, звязаная з вучэбна-спартыўнай работай — адсутнасць належнага месца для трэніровак. Нават у перыяд заліковай сесіі, нягледзячы на нязручны час (18 гадзін), на трэніроўкі прыходзяць па 50—60 чалавек, і маленькі зал гуманітарнага корпуса іх не можа задаволіць. Да таго ж трэніроўкі часта зрываюцца з-за грамадскіх мерапрыемстваў або спаборніцтваў, якія праводзяцца ў зале. Відавочна, было б мэтазгодна перавесці ў гэты зал адну з невялікіх секцый, а нам выдзеліць вялікую залу.

І яшчэ. Так ці інакш у альпіністаў і горных турыстаў трэніроўкі праходзяць, а вось турысты і арыенціроўшчыкі пазбаўлены такой магчымасці. У секцыі няма ні аднаго штатнага кваліфікаванага трэнера.

Турызм, альпінізм карысныя. У гэтым, відавочна, больш нічо не сумняваецца. Іх патрэбна прапагандаваць і развіваць, ім патрэбны і падтрымка, і сапраўдныя гаспадары. Мы лічым, што задачу развіцця турызма і альпінізма ва універсітэце можна рашыць, стварыўшы самастойную фінансава-арганізацыйную адзінку, якая будзе знаходзіцца ў непасрэднай сувязі і пад кіраўніцтвам грамадскіх арганізацый БДУ і якая будзе мець сваю матэрыяльную базу. Настаў час стварыць ва універсітэце клуб турыстаў і альпіністаў.

А. ЛЮЦКО.

ТУРЫСЦКІЯ СЦЕЖКІ ПРЫВЯЛІ НАШЫХ СТУДЭНТАУ І ДА ПОМНІКА ЛЕГЕНДАРНАМУ КАМДЗІВУ — В. І. ЧАПАЕВУ. Фота Г. Амельчанкі і С. Супруна.

АДБУДЗЕЦА Ў ГЭТЫМ ГОДЗЕ

Адзначыўшы паўвекавы юбілей сваёй рэспублікі і Камуністычнай партыі Беларусі, ідучы насустрач 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна, клуб у гэтым навучальным годзе прадугледжвае дзвесці колькасць сваіх членаў да 300. Будзе падрыхтавана больш 200 спартсменаў-разраднікаў па турызму, альпінізму і спартыўнаму арыентаванню, 100 чалавек на значок «Турыст СССР» і 25 на значок «Альпініст СССР» і некалькі спартсменаў вышэйшай кваліфікацыі.

Нашы турысты прымуць удзел у зімовых юбілейных агітацыйных паходах, некалькі членаў клуба пройдучы падрыхтоўку ў альпінісцкіх лагерах цэнтральнага і заходняга Каўказа. У

першамайскіх водных і пешых паходах пабывае 15 груп турыстаў. Столькі ж груп адправяцца ў летнія паходы па месцах баявой і працоўнай славы ў Беларусі, па Каўказу, Карпатах, Цянь-Шаню, Сібіры і г. д. Школа горнага турызму на цэнтральным Каўказе чакае 50 удзельнікаў у ліпені—жніўні. У гэты ж час моцнагрупа і пешаходная адпавяцца ў падарожжа па ленинскіх месцах па маршруту Мінск — Шушанскае.

Каманды універсітэцкіх турыстаў будуць удзельнікамі шматлікіх спаборніцтваў і злётаў.

А. ЛЕВІНА, студэнтка геалага-геаграфічнага факультэта.

Георгий МИХАЛЕНКО

БЕЛАЯ РУСЬ

Здравствуй, Беляя Русь!
Мое счастье и радость...
Я в озера пойду окупюсь,
Проплыву по синеной
гладым.
По росистой траве
пробегу.
Погадаю на белой
ромашке,
Незабудку сорву на лугу

И, любя, приколю я
к рубашке.
Сколько света вокруг!
Сколько счастья
в глазах!
Сколько нежности
в этом просторе!
Трудно слово найти,
Чтоб стихами сказать,
Как мне мил этот край,
Как мне дорог!

Адказны рэдактар М. І. ЮСЬКА.